

ပဲပုပ်သီးနှံ (Soybean)
အကြောင်းသိကောင်းစရာ

၂၀၁၆ ခုနှစ်

ပဲပုပ်သီးနှံ (Soybean)

လယ်မြေပေါ်တွင် စပါးရိတ် သိမ်းပြီးနောက် ပဲပုပ်သီးနှံကို လက်ကျန် အစိုဓါတ်ဖြင့် အလွယ်တကူ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ကောင်းမွန်စွာ စိုက်ပျိုးပြုစုပါက အထွက်နှုန်းကောင်း၊ ဝင်ငွေလည်းကောင်း နိုင်ပါသည်။ ပဲပုပ်ပင်၏ အမြစ်များသည် လေထဲမှ နိုက်တရိုဂျင်ကို ဖမ်းယူနိုင်သည်။ ဤအထဲမှအချို့သည်မြေဆီလွှာတွင် ကျန်ရစ်သည်။ စပါး စိုက်သည့် အခါ ပုံမှန်ထက် နိုက်တရိုဂျင်မြေဩဇာ လိုအပ်ချက်လျော့နည်းစေပါသည်။ ပဲပုပ်ကို စပါးနှင့် အလှည့်ကျ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ပိုးမွှားရောဂါများ ကျရောက်ခြင်းကို သီးနှံ နှစ်မျိုးလုံးတွင် လျော့နည်းစေသည်။ ပဲပုပ်သည် အသားဓါတ်ကြွယ်ဝသည်။ အရသာရှိ၍ အာဟာရဓါတ် ပြည့်ဝသော အစားအစာများပြုလုပ်ရာတွင်သုံးသည်။ ပဲပုပ်မှ ရရှိသော ဆီကိုချက်ပြုတ်ရန် အတွက်သုံးနိုင်သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းများ အတွက်လည်း သုံးနိုင်ပါသည်။

ပဲပုပ်သီးနှံအထွက်နှုန်းနှင့် အထွက်နှုန်းမိတ်ဖက် (Yield and yield components of soybean)

ပဲပုပ်သီးနှံ အထွက်နှုန်းနှင့် အထွက်မိတ်ဖက်များမှာ-

1. ယူနစ်ဧရိယာတစ်ခု အတွင်းရှိ အပင်ဦးရေ
2. တစ်ပင်ပါသီးတောင့် အရေအတွက်
3. တစ်တောင့်ပါ အစေ့အရေအတွက်
4. အစေ့ (၁၀၀) အလေးချိန်တို့ဖြစ်သည်။

အပင်ကြီးထွားမှု အဆင့်ဆင့်တိုင်း၏ အရေးပါမှုမှာ-

1. နံပါတ် (၁) အထွက် မိတ်ဖက်ကို အပင်ပေါက်နှုန်းနှင့် အပင်ငယ်ကြီးထွားမှုက အဆုံးအဖြတ်ပြုသည်။
2. နံပါတ် (၂) အထွက် မိတ်ဖက်ကို ပန်းပွင့်ခြင်းနှင့် သီးတောင့်တင်ခြင်းက အဆုံးအဖြတ်ပြုသည်။
3. နံပါတ် (၃) အထွက် မိတ်ဖက်ကို အစေ့တည်ခြင်းက အဆုံးအဖြတ်ပြုသည်။
4. နံပါတ် (၄) အထွက် မိတ်ဖက်ကို ရင့်မှည့်ခြင်းက အဆုံးအဖြတ်ပြုပါသည်။

အထွက်နှုန်း မိတ်ဖက်ကောင်းမှု အထွက်ကောင်းမည်ဖြစ်ရာ အထွက်နှုန်း မိတ်ဖက် (၄) ချက်လုံးကောင်းရေး ကြီးထွားမှု အဆင့်ဆင့် ဤပြည့်စုံ မှန်ကန်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဒေသအနှံ့အပြား စိုက်ပျိုးလျက် ရှိသော ပဲပုပ်မျိုးများ

ရေဆင်း-၅၊ ရေဆင်း-၆၊ ရေဆင်း-၁၁ မျိုးများကို ဒေသအနှံ့အပြားစိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။

ရေဆင်း-၅

ရေဆင်း-၅ ၏အရည်အသွေးလက္ခဏာများမှာ

- အသက်ရက် -၁၁၉
- တစ်ပင်ပါသီးတောင့် အရေအတွက် -၃၇
- တစ်တောင့်ပါ အစေ့အရေအတွက် -၃
- အစေ့ (၁၀၀) အလေးချိန်(ဂရမ်) -၁၃ ဒသမ ၈၄
- တစ်ဧကအတွက် (တင်း) -၂၀ ဒသမ ၁၆
- ဆီထွက် ရာခိုင်နှုန်း -၂၄ ဒသမ ၂၉
- အသားဓါတ် ပါဝင်မှု ရာခိုင်နှုန်း -၄၃ ဒသမ ၇၃
- ထူးခြားချက် -Rust ရောဂါ ဒဏ်ခံနိုင်ခြင်း၊ Downy mildew ရောဂါဒဏ် ခံနိုင်ခြင်း၊
- ရာဇဝင် -မူရင်းအမည်မှာ-Samsoy-1 ဖြစ်သည်။ လိုင်းနံပါတ်မှာ GM-95-8 ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော် သီးနှံမျိုးစေ့ကော်မတီ (National Seed Committee-NSC) မှ အတည်ပြုသည့် ခုနှစ်-၂၀၀၅ဖြစ်သည်။

ရေဆင်း-၆

ရေဆင်း-၆ ၏အရည်အသွေးလက္ခဏာများမှာ

- အသက်ရက် -၉၅ မှ ၁၀၀
- တစ်ပင်ပါသီးတောင့် အရေအတွက် -၃၀ မှ ၃၅
- တစ်တောင့်ပါ အစေ့အရေအတွက် -၂ မှ ၃
- အစေ့ (၁၀၀) အလေးချိန်(ဂရမ်) -၁၅
- တစ်ဧကအတွက် (တင်း) -၂၅ မှ ၃၀
- ထူးခြားချက် -Rust ရောဂါအသင့်အတင့်ခံနိုင်ခြင်း၊
- ရာဇဝင် -မူရင်းဒေသ -အမေရိကန်နိုင်ငံ၊
- မိဘအမည် -PJ-221716၊
- မွေးမြူရေးလိုင်းနံပါတ် -GM-95-9 ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော် သီးနှံမျိုးစေ့ကော်မတီ (National Seed Committee-NSC) မှအတည်ပြုသည့် ခုနှစ်-၂၀၁၀ ဖြစ်သည်။

ရေဆင်း-၁၁

ရေဆင်း-၁၁ ၏အရည်အသွေးလက္ခဏာများမှာ

- အသက်ရက် -၉၉
- တစ်ပင်ပါသီးတောင့် အရေအတွက် -၆၀
- တစ်တောင့်ပါအစေ့ အရေအတွက် -၂ ဒသမ ၅
- အစေ့ (၁၀၀) အလေးချိန်(ဂရမ်) -၁၄ ဒသမ ၀၆
- တစ်ဧက အတွက်(တင်း) -၂၀ မှ ၂၅
- ရာဇဝင် -မူရင်းဒေသ -ထိုင်းနိုင်ငံ၊
- မိဘအမည် -MJ-9518-2
- မွေးမြူရေးလိုင်းနံပါတ် -GM-05-25 ဖြစ်သည်။
- နိုင်ငံတော် သီးနှံမျိုးစေ့ကော်မတီ (National Seed Committee-NSC) မှ အတည်ပြုသည့် ခုနှစ်-၂၀၁၀ ဖြစ်သည်။
-

ထယ်မထိုး ထွန်မမွှေ စပါးအပြီး စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် (zero tillage)

လယ်မြေ၏ မြေသား ဖွဲ့စည်းတည်ရှိမှုအရ ပုံမှန်ထွန်ရေး ပြုပြင်စိုက်ပျိုးခြင်း (Conventional tillage)၊ ထွန်ရေး အနည်းငယ်သာပြုပြင်စိုက်ပျိုးခြင်း (Minum tillage)၊ ထွန်ရေးမဲ့စိုက်ပျိုးခြင်း (Zero tillage)၊ စသည်တို့ကို သင့်လျော်သလို ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်သားလုပ်အား သုံးစွဲမှု အနည်းဆုံး၊ ကုန်ကျစရိတ် အနည်းဆုံးဖြင့် စိုက်ပျိုးမှု လွယ်ကူ စေသင့်ပါသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ သီးနှံပင်သက်တမ်း တစ်လျှောက်တွင် မြေတွင်း အစိုဓာတ်ထိန်းသိမ်းတည်ရှိနေစေနိုင်မည့် ထွန်ရေး ပြုပြင်မှုကိုပြုလုပ် စိုက်ပျိုးရန် ဖြစ်ပါသည်။ မိုးကြီးရွာသွန်းပါက အပင်ခြေရေဝပ်ခြင်း၊ အစိုဓာတ်များလွန်းခြင်း၊ အပင်သေ ပျောက်ခြင်းစသည်တို့ကို ကာကွယ်ရန် ရေထုတ်မြောင်း ၊ ရေစိမ့်မြောင်းများကို ကြိုတင် ပြုလုပ်ထားသင့်ပါသည်။ စပါးရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် ပဲပုပ်ကို လုပ်အားနှင့်စရိတ် သက်သာ စွာဖြင့် စိုက်နိုင်သည်။ မြေတွင်း အစိုဓာတ်ကို အပြည့်အဝ သုံးပြီးချက်ချင်း စိုက်နိုင်သည့် နည်းစနစ်ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ကိုင်စိုက်ပျိုးနည်းအဆင့်ဆင့်မှာ-

စပါးမရိတ်မီ (၂) မှ (၃) ရက်အလိုတွင် လယ်ကွက်ထဲမှရေ ကိုပြောင်စင်အောင် ထုတ်ပစ် ရပါမည်။ စပါးရိတ်သည့် အခါမြေကြီးနှင့် ကပ်လျက် အခြေချကာ စပါးရိတ်ရပါမည်။

ကန်သင်းပတ် ပတ်လည်တွင်ရေထုတ်မြောင်း (သို့မဟုတ်) ရေစိမ့်မြောင်းတူးကာ လယ်ကွက်ထဲ မှရေကုန်စင်ရေး၊ စိုစွတ်သည့် အခြေအနေမရှိရေး ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ပဲပုပ်ကိုပေါင်းမြက်ပင်များအစ ပျိုးအပင်ပေါက်ခွင့်မပေးပဲ အမြန်စိုက်ရပါမည်။ စိုက်ပျိုး ရာတွင် စပါးရိုးပြတ် အခြေများနှင့် ကပ်လျက်မျိုးစေ့ချ စိုက်ပျိုးရပါမည်။ အကြောင်းမှာ စပါးရိုးပြတ်အခြေသည် အခြားနေရာများနှင့် နှိုင်းစာလျင်-

1. ပို၍မြေမွရွနေသည်။ aeration ရှိနေသည်။

2. ပို၍မီလီမီတာ အနည်းငယ်မြင့်နေသည်။

သို့ဖြစ်၍ စိုက်လိုက်သော ပဲမျိုးစေ့အား ရေဝပ်မှု၊ ရေစိုစွတ်လွန်းမှုတို့မှ ကာကွယ် နိုင်ပါသည်။ ဤစနစ်ကို အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံများရှိ အချို့ဒေသများတွင် ပဲပုပ်၊ ပဲတီစိမ်း၊ ပြောင်းဖူး-စသည့် သီးနှံများကိုစပါးရိတ်သိမ်းအပြီး စိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးပြုကြောင်း သိရပါသည်။